



Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№03-04 (292-293)

1 травня 2021 року

Видається з 1933 року



ДОРОГІ СКОВОРОДИНІВЦІ! ЗІ СВІТЛИМ СВЯТОМ ВЕЛИКОДНЯ!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди світлого та величного свята — Воскресіння Христового!

Великдень приходить з утвердженням справжньої, квітучої та теплої весни і є символом перемоги життя над смертю, добра над злом, віри над безнадією.

Від усього серця бажаю Вам благо-
даті, добробуту, окриленого настрою,
миру, злагоди та духовної величчя!

Нехай це Велике свято надихає Вас на добрі справи,
наповнює радістю Ваші серця, дарує непохитну віру
в кращий завтрашній день!

З повагою, ректор

Юрій БОЙЧУК



День у день

ВИРУЄ СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Карантин карантин, онлайн-заняття також ідуть своїм ходом, але у вільний час студенти не забувають про традиційні заходи й нові акції

Магістранти укр. мовно-літературного ф-ту провели круглий стіл «Харківська філологічна школа: рецепції наукових ідей в студіях С.І. Дорошенка, Л.А. Лисиченко та їх послідовників», на якому актуалізували основні напрямки діяльності науковців та провідних представників їхніх наукових шкіл.

Аліна Сапельнікова (ф-т псих. та соціол., спец. «соціальна робота») відзначила, що практикум із соціально-педагогічної роботи в школі змінив формат в умовах карантину. Майбутні соціальні педагоги вперше за власним бажанням у своїх рідних школах проводять соціально-виховні заходи. Так Аліна в селищі Вільхове Луганської обл. проводила заняття в 3-му класі, метою якого була профілактика девіантної поведінки засобами ізотерапії. Діти малювали по 2–3 роботи в дуже незвичайній і цікавій техніці «Монотипія», від чого отримали велике задоволення.

На юридичному ф-ті постійними є засідання наукового гуртка з трудового права та із кримінального права, на яких заслуховують змістовні і корисні доповіді студентів. Так, 14 квітня на засіданні гуртка студентка Ксенія Гончаренко запропонувала допо-

відь: «Проблеми звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення на підставі акту амністії та помилування», а 25 квітня на засіданні гуртка з трудового права у дистанційному форматі слухали доповідь студентів 2 к. Федора Прийми «Правовий статус безробітного» та Олексія Ткаченка «Проблеми правового регулювання праці неповнолітніх».

Традиційне святкування Новруза в цьому році пройшло в онлайн-форматі, проте було не менш цікавим. Читання віршів в оригіналі мовою фарсі, презентації про традиції та звичаї, виступи іранських виконавців на народних інструментах, без сумніву, прикрасили святковий концерт. Організаторами вебінару був Центр іраністики КНУ імені Тараса Шевченка. Також взяли участь викладачі та студенти інших ун-тів України, на яких викладається перська мова. На святковому заході були присутні Надзвичайний і повноважний посол Ісламської республіки Іран в Україні пан Манучерг Мораді, аташе з питань культури Посольства ІРІ пан Гаді Заргарі, співробітниця Посольства ІРІ пані Фарзане Ранджбар, іранські митці Міляд Кугпаєзаде і Міна Кугпаєзаде.

15 квітня на укр. мовно-літературному ф-ті відбулася XI Всеукраїнська науково-практична конференція студентства та наукової молоді «Філологія XXI століття», на якій узяли участь студенти й аспіранти з Києва, Львова, Харкова й навіть Китаю! 62 учасники й учасниці показали високий рівень підготовки та професійний підхід до справи. Усі доповіді отримали сертифікати й очікують побачити свої публікації в електронному збірнику матеріалів конференції, який буде розміщено в репозитарії нашого ун-ту.

17 квітня першокурсники 11 та 12 груп ф-ту початк. навчання (куратори Л. Філатова та В. Шищенко) в межах Всеукраїнського дня довкілля взяли участь у членджі «Моє чисте довкілля» та провели екологічні толоки у своїх домівках, під'їздах, городах.

19 квітня студенти 11 гр. ф-ту початк. навчання разом із куратором Л. Філатовою в рамках Міжнародного дня пам'яток та історичних місць,



вирушила в онлайн-подорож стежками рідного міста. Дізналися про найдавніші пам'ятники Харкова: О. Пушкіну, В. Каразіну та М. Гоголю, з'ясували історію виникнення одного із сучасних символів міста — фонтану-альтанки «Скляний струмінь». У поле зору уваги потрапили й пам'ятники ХХІ ст., серед них НАШ (!) — перший в Україні пам'ятник учительці початкових класів, розташований на території й-ту.

23 квітня студенти, що навчаються за спеціальністю соціальна робота, Дмитро Якимович (3 курс) та Володимир Троїно (2 курс) як волонтери БФ «Дон Калабрія Україна» взяли участь у Благодійній акції «Великодні кошики» біля ст. метро Героїв Праці, у гіпермаркеті «Ашан», де збирали харчові продукти для дітей з інвалідністю, малозабезпечених сімей, одиноких людей похилого віку.

26 квітня здобувачі освіти 1–2 курсів академ. груп зі своїми кураторами та викладачами каф. початкової та професійної освіти до **35-их роковин трагедії на Чорнобильській АЕС** в Україні організували віртуальну мандрівку в часі «Чорнобиль. Покинутий світ», Web-кліпінг «Чорнобильський вітер по душах мете», а також презентували перший офіційний мобільний застосунок Chornobyl App — інтерактивний віртуальний гід з AR-технологією, який містить розсекречені документи з архівів КДБ, дані про рівень забрудненості території станом на сьогодні та в 1986 році, а також фото, 360°-відео та 3d-моделі відомих об'єктів у зоні відчуження. Крім того, студенти переглянули короткометражну стрічку «Зона Відчуження...35 років Чорнобильської трагедії».

Підготували І. Бикова, Ю. Лебеденко



ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

5 травня в онлайн-форматі відбудеться традиційне, але неповторне свято Великодні дзвони, підготовлене Культурно-мистецьким центром ун-ту.

Викладачі, співробітники, студенти вшановують Бога в час Світлого Христового Воскресіння. На заході з привітанням звернеться ректор ун-ту Юрій Бойчук. Творчі колективи ун-ту подарують усім змістовну духовну та патріотичну концертну

програму, яка не залишить нікого байдужими. Нехай це свято сьогодні й завжди наповнює наші душі щирою вірою, помисли — добром, а серця — любов'ю.

Н.П. Гриценко,

дир. Культурно-мистецького центру

ТИЖДЕНЬ НАУКИ

311 по 18 травня 2021 р. в університеті триватиме Тиждень науки.

Традиційно в цей період проходять численні наукові конференції, семінари, тренінги та демонстрації здобутків і досягнень у галузі науки викладачів та студентів університету.

План заходів:

- 11 травня** — офіційне відкриття Telegram-каналу «KhNPU Science» (t.me/KhNPU_Science);
- 12 травня** — онлайн-презентація Сковородинівського енциклопедичного довідника «SK wiki»;
- 13 травня** — урочисте відкриття Музею науки університету (онлайн-формат);
- 14 травня** — Круглий стіл «Закохані в анатомію: до 100-річчя від Дня народження професора Я.Р. Синельникова». Онлайн-презентація наукового збірника;
- 15 травня** — міжфакультетський дебатний турнір на «Кубок ректора»;
- 16 травня** — онлайн-цикл відео «Музеї ХНПУ», «Ботанічний сад ХНПУ»;
- 17 травня** — Вчена рада університету;
- 18 травня** — урочистості до Дня науки.

Рада молодих науковців



Природоохоронні контакти

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО

У березні 2021 року було підписано Меморандум про співробітництво між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та соціально-гуманітарним мультикомплексом «Фельдман Екопарк».

Метою Меморандуму є об'єднання зусиль та продовження ініціатив у сфері охорони навколишнього природного середовища (збереження довкілля), наукових досліджень екосистемного та біологічного різноманіття, екологічної освіти населення та підготовки освітянських кадрів.

Під час знакової зустрічі ректор Юрій Бойчук наголосив, що співпраця з «Фельдман Екопарк» відкриває перед студентами додаткові можливості отримати практичні навички роботи у сфері охорони навколишнього середовища. У Сковородинівському ун-ті великого значення надають забезпеченню практичного складника освітнього процесу, формуванню професійних компетенцій студентства.



Ректор вкотре підкреслив, що робота зі стейкхолдерами — важливий елемент розвитку ун-ту.

Олександр Фельдман, народний депутат України, засновник «Фельдман Екопарк» висловив готовність підтримати будь-яку ініціативу вишу, а також зауважив, що мультикомплекс вже має спільний проєкт з нашим ун-том під назвою «Збережемо птахів разом». Крім того, планувалося проведення спільних освітніх акцій (відкриті лекції, семінари, наукові дослідження та про-

екти) з залученням студентської молоді щодо поширення знань та наукових досліджень з вивчення біотичного та біологічного різноманіття. Відтепер студенти, аспіранти, молоді науковці та викладачі ун-ту зможуть проходити практику та стажування на базі «Фельдман Екопарку», онлайн та офлайн тренінги та лекції з екологічної тематики із залученням досвіду співробітників мультикомплексу.

І ось кілька тижнів потім практичним кроком реалізації підписаного

Меморандуму стала участь наших студентів та викладачів в унікальній еко-освітній акції «Bat Release Fest-2021», яку щовесни проводять у «Фельдман Екопарку». Вісім років тому керівник Центру реабілітації рукокрилих, доц. кафедри зоології ХНПУ імені Г.С. Сковороди Антон Влащенко разом з волонтерами центру започаткували цю просвітницьку акцію в «Фельдман Екопарк». Незважаючи на цьогорічні примхи природи, весняний дощ та карантинні обмеження в нічне вільне небо урочисто випустили понад тисячу кажанів. Усі вони зимували в Центрі реабілітації рукокрилих — єдиному осередку порятунку й реабілітації рукокрилих в Україні. Наші волонтери допомагали годувати підопічних перед першим після зими польотом та дбайливо готували маленьких володарів ночі до урочистого випуску на волю. Долучитися до урочистого заходу могли всі охочі. Більше про те, як відбувався випуск можна переглянути на офіційних сторінках соцмереж центру та нашого університету.

Юлія Клименко,

відділ зв'язків з громадськістю та ЗМІ

Міжнародні зв'язки

22 квітня відбувся міжнародний круглий стіл у рамках II Міжнародної науково-практичної конференції «Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації», яку торік започаткував ф-т дошкільної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У режимі онлайн зустрілися викладачі кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін нашого ун-ту та колеги з Грузії: професори Лела Тавдгірідзе і Нодар Басіладзе, доцент Нато Шерозія — представники каф. педагогічних наук Батумського державного ун-ту імені Шота Руставелі, Ніно Нахуцрішвілі, професор каф. наук про освіту Телавського державного ун-ту імені Якова Гогешавілі.

З ініціативи завідувачки каф. теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін проф. Н. Тарарак і доц. І. Ларіної дружина розмова розгорталась навколо сучасного стану дошкільної освіти в Україні і Грузії. Проблему тенденцій розвитку професійної підготовки фахівців дошкільної

освіти та педагогічних кадрів у цілому в наших двох країнах порушила проф. К. Юр'єва, яка висунула пропозицію укласти двосторонні договори про співпрацю зі спорідненими кафедрами грузинських ун-тів для обміну методичними напрацюваннями, проведення спільних досліджень і підготовки наукових публікацій.

28 квітня на укр. мовно-літературному ф-ті імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка відбулася онлайн-лекція професорки Вроцлавського університету, докторки гуманітарних наук, завідувачки Центру транскультурних посттоталітарних студій на філологічному ф-ті Вроцлавського ун-ту (Республіка Польща) пані Агнешки Матусяк на тему «Вийти з мовчання. Деконіальні змагання української культури та літератури ХХІ століття з посттоталітарною трагедією». Пані Агнешка була приємно вражена такою увагою професорсько-викладацького складу й аспірантів ф-ту та висловила пропозицію підтримувати наукові контакти й продовжувати подальшу співпрацю.

Виставка

22 квітня в художній галереї на ф-ті мистецтв було відкрито виставку авторських робіт викладачів кафедри образотворчого мистецтва доц. **Петра Миколайовича Моценка** та викл. **Юлії Вікторівни Липчанської**. З вітальним словом до митців та онлайн-зверненням до здобувачів вищої освіти виступили: декан ф-ту А.В. Губа та зав. каф. образотворчого мистецтва Т.В. Паньок.



ДІАЛОГ ЩОДО ПРОБЛЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У безрешні на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди спільно з Департаментом науки і освіти ХОДА відбувся діалог щодо проблем організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти Харківської обл.

Модератором круглого столу була Анжеліка Сергіївна Крутова — директор Департаменту науки і освіти ХОДА, яка актуалізувала проблеми організації дистанційного навчання.

Начальник управління державної служби якості освіти в Харківській області (Управління Державної служби якості освіти в Харківській області) Світлана Євгенівна Вольянська представила аналіз якості впровадження дистанційного навчання в закладах ЗСО Харківщини.

Ректори педагогічних закладів вищої освіти розкрили роль педагогічних працівників в організації дистанційного навчання школярів. Зокрема ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди Юрій Бойчук поділився цінним досвідом ун-ту у формуванні цифрової компетентності здобувачів освіти. Ректор Харківської гуманітарно-педагогічної академії Галина Пономарьова розповіла про особливості організації дистанційного навчання здобувачів академії, а ректор Харківської академії неперервної освіти Любов Покроєва представила програми підвищення кваліфікації вчителів щодо оволо-

діння інструментарієм змішаного навчання та організації дистанційної роботи з батьками.

Особливості сучасного цифрового середовища в закладах ЗСО, основні аспекти технічного забезпечення дистанційного навчання в області та місті Харкові розкрили Володимир Ігнатів — заст. директора Департаменту науки і освіти ХОДА та Валерій Шепель — нач. відділу ЗСО Департаменту освіти Харківської міської ради. Директор Ін-ту інформатизації освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди Андрій Прокопенко розкрив переваги та доцільність використання в освітньому процесі платформ дистанційного навчання Moodle, переконливо представивши позитивний досвід ун-ту.

До участі в обговоренні долучилися начальники відділів освіти, директори шкіл та їхні заступники, учителі-практики. Вони поділилися досвідом організації дистанційної освіти, визначили труднощі та окреслили перспективи їх вирішення. Також до діалогу долучилися представники закладів вищої освіти м. Харкова та міжнародних громадських організацій.

Пресцентр

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Здобувачі вищої освіти II (магістерської) рівня I року навчання юридичного ф-ту спеціальності 051 «Економіка» проходять виробничу практику в структурних підрозділах ХНПУ імені Г.С. Сковороди з 01.01. по 31.03.2021 р.

Основна мета виробничої практики полягала в закріпленні й поглибленні теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі опанування дисциплін професійної підготовки, розвиток навичок і вмінь інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної, інноваційної, консалтингової, навчально-методичної та науково-педагогічної діяльності для вирішення практичних проблем управління й правової обізнаності з питань регулювання соціально-економічних систем, їх адаптації до умов діяльності конкретної організації; впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність організації та освітній процес.

Керівниками практики від каф. економтеорії, фінансів і обліку були призначені В.В. Соляр, В.К. Сидельнікова, О.В. Мельникова, які надавали необхідну методичну та наукову допомогу здобувачам-практикантам щодо виконання програми практики.

Під час проходження практики магістранти згідно з програмою та методичними рекомендаціями здійснювали такі види робіт: організаційно-інформаційну, управлінсько-аналітичну, науково-педагогічну, підсумково-звітну, конкретний зміст яких представлено в щоденниках практикантів.

Практика сприяла формуванню професійних знань та вмінь магістрантів, зокрема: здійснювати систематизацію та аналіз нормативно-правових, інформаційних, звітних і статистичних матеріалів, показників і перспектив розвитку організації, складання контрактів і угод; проводити комплексний аналіз діяльності організації з використанням сучасних методик з позицій системного підходу, володіти методикою наукового прогнозування, економіко-статистичними й економіко-математичними методами й моделями в економічних дослідженнях та економічному аналізі; використовувати в роботі арсенал методів та інструментів аналізу й прогнозування макро- та мікроекономічних показників діяльності організації на перспективу; розробляти конкретні пропозиції щодо удосконалення системи управління організації з метою підвищення ефективності її функціонування та багато іншого.

Керівники структурних підрозділів бази практики відзначили достатні теоретичні знання з економіки, фінансів, менеджменту, правових питань; відповідальність, самостійність і дисциплінованість практикантів.

Здобувачі-практиканти виконали необхідні вимоги та завдання практики, підготували щоденники та звіти,

подали необхідні облікову документацію, характеристики від керівників бази практики, звітували про проходження практики, склали залік. Практиканти й керівники поділилися враженнями:

Сергій Пилипов, здобувач 5М гр. зазначив про необхідність включення в програму виробничої практики питань (завдань) з організації процесу планових внутрішніх аудитів системи управління й правової обізнаності ун-ту тощо.

Ярослав Бондаренко, здобувач 5М гр. запропонував передбачити більше часу на виконання фінансово-аналітичної складової звіту, як умови кращого обґрунтування теоретичних положень у кваліфікаційній роботі магістра за темою дослідження.

Антон Бурдіка, здобувач 5М гр. відзначив, що було корисним з точки зору оволодіння сучасними методами й формами організації освітньої діяльності у закладах вищої освіти, включення практикантів у навчально-виховний процес. Це сприяло формуванню професійно-педагогічної компетентності, вихованню потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Тетяна Золотухіна, здобувачка 5М гр. відзначила достатньо широкі можливості набуття навичок професійної комунікації під час практики, формування етики ділового спілкування з представниками різних структур, створення сприятливих умов для навчання та розвитку персоналу організації.

В.К. Сидельнікова, керівник від каф. економічної теорії, фінансів і обліку, зауважила, що деякі практиканти зіткнулися з труднощами в підготовці навчального контенту дисциплін, оскільки перед початком виробничої практики не вистачило навчальних занять з дисципліни «Методика викладання економіки. Дисципліна», яка запланована також на цей семестр. Доречно перенести (або розпочати) вивчення цієї дисципліни в I семестр паралельно з «Інформаційно-педагогічними студіями».

Г.А. Кабанська, завідувач відділу практик, зазначила, що виробничі практика в організаціях та установах виробничої та невиробничої сфери проведена відповідно до програми, організована на достатньому рівні. Зазначила про необхідність скорочення обсягу звітної документації з практики та обов'язкової присутності всіх здобувачів вищої освіти на звітній конференції.

В.В. Соляр, к.е.н., доц., керівник виробничої практикою

Конференції

МІЖНАРОДНИЙ ФОРМАТ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

З 31.03 по 02.04.2021 р. каф. освітології та інноваційної педагогіки ініціювала та провела V Міжнародну науково-практичну конференцію «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика».

Співорганізаторами конференції були: Жешувський ун-т (Республіка Польща), Педагогічний інститут Чендуського ун-ту (Китайська Народна Республіка), Університет третього віку в Громадці (Республіка Польща), Європейський Ін-т безперервної освіти (Словацька Республіка).

З вітальним словом виступили ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, д. пед. н., проф., член-кореспондент НАПН України Ю.Д. Бойчук і президент Європейського Ін-т безперервної освіти Затько Йозеф (Словацька Республіка).



Особливістю конференції слід назвати новий формат проведення — онлайн, обмежено-змішаний. На конференції було зареєстровано й виступило 13 науковців з Туреччини, Польщі, Норвегії, Словаччини, Китаю: Сіссель Соллід — докт. філософії, проф. каф. педагогіки Арктичного ун-ту Норвегії; Сірі Соллід Мадсен — докт. філософії, асоційований проф. каф. дошкільного виховання Арктичного ун-ту Норвегії; Затько Йозеф — почесний доктор, президент Європейського Ін-т безперервної освіти (Словацька республіка); Дарій Паблиці — докт. філософії, проф. Ун-ту третього віку в Громадці (Республіка Польща); Марсін Кесі — докт. філософії, проф. Економічного ун-ту в Бидгощі (Республіка Польща); Ляо Цайчжи — к. пед. н., доц., викл. каф. психології Педагогічного ін-ту Чендуського ун-ту (КНР); Абдулкадір Кабадай — докт. наук, асоційований проф. Ун-ту імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина); Ду Цзінской —

докт. філософії, консультант науково-методичної лабораторії інновацій в освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Го Цзяфей — к. екон. н., викл. Лояньського. педуніверситету (КНР); Чжан Ювень — докт. філософії, пост-докторський дослідник Столичного ун-ту (КНР); Шлуз Беата — габільтований докт. наук, проф. каф. соціології Жешувського ун-ту (Республіка Польща); Ляо Цайчжи — канд. пед. н., доцент, доц. Педагогічного ін-ту Чендуського ун-ту (КНР); Ду Шань — викладач Школи клінічної медицини Чендуського ун-ту (КНР).

НУ імені В. Стефаніка, В.П. Шпак зав. каф. початк. освіти Черкаського НУ імені Б. Хмельницького та ін.

Обговорювані проблеми відзначали різноманітністю й актуальністю: особливості навчання учнів і студентів в умовах онлайн: теорія і досвід; перспективи, реалізація інклюзивної освіти в Україні й закордоном, технологія формування загальних, предметних компетентностей, виховання обдарованих дітей. Жвавий інтерес викликали також і доповіді з проблем музичної терапії, театральної педагогіки, технічного моделювання й конструювання, моделей змішаного й дистанційного навчання, цифрової педагогіки тощо.

Конференцію змістовно посилили проведення авторських майстер-класів, які проводили, д. пед. н., проф. О.І. Башкір, д. пед. н., проф. Л.Є. Перетяга, к. пед. н., доц. С.Є. Ізбаш, ст. викладач Г.В. Рудакова, к. екон. н., доц. Г.В. Столярчук, к. пед. н., доц. Т.М. Собченко.

Успіх конференції забезпечили позитивно активна позиція ректорату ун-ту, а також потужність і професіоналізм професорсько-викладацького складу каф. освітології та інноваційної педагогіки під керівництвом в. о. зав. А.В. Боярська-Хоменко. Саме завдяки викладачам кафедри, які всі три дні були в постійному стані готовності реалізувати функції доповідача, модератора, слухача, конференція пройшла на високому науковому рівні. Масштабність конференції певною мірою залежала й від мобільності її головного модератора — д. пед. н., проф. Н.О. Ткачової.

Отже, з кожним роком набуваємо досвід організації й проведення конференцій у різних форматах, з постійним ускладненням завдань, що, на наш погляд, задовольняло пізнавальний інтерес учасників, сприяло реалізації можливостей кожного члена кафедри, зміцненню колективу в цілому.

С.І. Золотухіна, докт. пед. н., проф. каф. освітології та інноваційної педагогіки

Ювілеї

Від щирого серця ф-т дошкільної освіти вітає з ювілеєм Наталію Григорівну Тарарак — докт. пед. н., проф., зав. каф. теорії і технологій дошк. освіти та мистецьких дисциплін.



Наталія Григорівна — особистість, з якою рікою летить творча енергія. Вона має високий рівень професійно-педагогічної підготовки, інтерес до педагогічної діяльності, любов до справи, поєднує в собі такі важливі якості, як доброзичливість та активна життєва позиція.

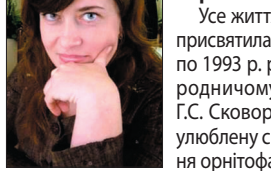
Протягом усього часу нашого спілкування, професійного й особистісного в нас, викладачів і студентів, є всі підстави сказати теплі слова. Спасибі Вам, високодостойна Наталія Григорівна, за те, що у Вашій особі ми зустріли абсолютно рідкісну, дивовижну, красиву й змістовну Людину, Керівника, чарівну Жінку. Спасибі за теплоту Вашого серця, за нашу духовну та професійну об'єднаність, безперечне взаємопорозуміння й взаємодітримку. Ваш професіоналізм і працьовитість, виваженість та інтелігентність у вирішенні питань є прикладом для колег та студентів.

Широєсердечно бажаємо Вам міцного здоров'я, щастя, благополуччя, невичерпної енергії й наснаги, впевненого руху вперед до висот наукових відкриттів!

Нехай заможною буде ваша родина, нехай доля й надалі буде прихильною до Вас, даруючи радість життя та нездоланне прагнення до звершень і перемог.

Ф-т дошкільної освіти

5 квітня відзначила ювілей чарівна жінка, науковець, зав. каф. зоології, д. біол. н., проф. Анжела Борисівна Чаплигіна.



Усе життя Анжела Борисівна присвятила нашому ун-ту. З 1988 по 1993 р. р. навчалась на природничому ф-ті ХДПУ імені Г.С. Сковороди. Продовжуючи улюблену справу — дослідження орнітофауни трансформованих ландшафтів північного сходу України — Анжела Борисівна вступає до аспірантури, успішно захищає канд. дис. з 2002 р. — заст. декана з виховної роботи природничого ф-ту. У 2018 р. вона захищає докт. дисертацію.

А.Б. Чаплигіна — автор понад 180 публікацій, із яких один навч. посібник із грифом МОН, матері-

ли до 4 видання Червоної книги України, співавтор патенту на корисну модель. У 2017 році вона отримала грант від фонду О. Фельдмана «Збережемо птахів разом». Має нагороду: Медаль обл. екологічної виставки (1992), Грамота обл. управління освіти за екологічну роботу з молоддю (2001) та інші.

Дорога Анжело Борисівно! Зичимо Вам міцного здоров'я, натхнення, нових досягнень та відкриттів у науці, завжди залишатись шанованою, наполегливою, цілеспрямованою, успішною та чарівною.

Кафедра зоології

Відзначила свій ювілей к. пед. н., доц. каф. освітології та інноваційної педагогіки Вікторія Миколаївна Білик.

Випускниця природничого ф-ту ХДПУ імені Г.С. Сковороди, вона в 1988 р. вступила до аспірантури, у 1991 р. успішно захистила канд. дис. під керівництвом проф. Л.Д. Попової. З 1992 року і дотепер працює на рідній кафедрі. Має більше 40 наук. праць.

Вікторію Миколаївну люблять і поважають студенти й колеги. Вона надзвичайно чуйна людина, завжди прийде на допомогу, надасть корисну пораду, щиро порадіє за оточення. Довгий час Вікторія Миколаївна є незмінним лідером профакультетської кафедри й ун-ту, неодноразово була відзначена за високий професіоналізм та активну участь у громадському житті ун-ту.

Вікторія Миколаївна — надзвичайно делікатна людина, душевний співрозмовник, чудова мама і дружина. Поруч з нею кожен прагне стати кращим, спокійнішим, чеснішим.

Бажаємо ювілярці здоров'я, позитивних емоцій, успіхів у роботі, сімейного затишку і благополуччя.

А.В. Боярська-Хоменко, в. о. зав. каф. освітології та інноваційної педагогіки

2 травня 2021 року святкує ювілей Марина Миколаївна Журенко — канд. філол. н., доц. каф. зарубіжної літ. та слов'янських мов.

М.М. Журенко закінчила ХДПУ імені Г.С. Сковороди у 1982 р. На кафедрі працює з 1982 р., у 1992 р. захистила канд. дис., 1998 р. отримала вчене звання доцента. З 2016 по 2020 рр. М.М. Журенко обіймала посаду завідувачки каф. світової літ. За

цей час вона проявила себе як талановитий організатор, який може знайти підхід до всіх членів колективу та залагодити будь-яку конфліктну ситуацію.

Марина Миколаївна — це людина великої життєвої енергії, працьовитості, неабайдужа до проблем колег та студентів, які завжди відзначали її захоплення своїм предметом, любов до доброго жарту. Її основна позиція — процес навчання повинен бути цікавим та радісним, без примусу, надмірної суворості та роздратування. Марину Миколаївну поважають та люблять викладачі, студенти, аспіранти та співробітники ф-ту.

Бажаємо Вам, шановна Марино Миколаївно, безмежного щастя, невичерпної енергії, міцного здоров'я та нових професійних успіхів!

Кафедра заруб. літ-ри та слов'янських мов

27 квітня відсвяткувала ювілейний день народження директор культурно-мистецького центру Наталія Павлівна Грицененко.

Наталія Павлівна працює в нашому ун-ті з 1992 р. За час роботи проявила себе як висококваліфікований, творчий, обдарований фахівець; розробила багато положень обласних фестивалів студентських колективів, сценарії численних свят, обласних та міських заходів.

Н.П. Грицененко — переможниця ІІ та VI обласних конкурсів «Вища школа Харківщини — кращі імена». За неабайдуже ставлення до студентства та підготовку до міських та республіканських конкурсів була неодноразово нагороджена почесними грамотами Харкова й області, Президії АПН України. У 2008 році була нагороджена почесним знаком «Відмінник освіти України», неодноразово отримувала подяки від керівництва ун-ту та облдержадміністрації. Наталія Павлівна з великою відповідальністю ставиться до роботи, тому колектив дуже цінує й поважає її як фахівця і як особистість.

Колеги

Керівництво ун-ту також вітає з весняними ювілеями наших колеганок: **Олену Олегівну Маленко, проф., зав. каф. українознавства та лінгводидактики, Ірину Іванівну Пеліщенко, доц. каф. політології, соціології й культурології, Тамару Борисівну Хомуленко, проф., зав. каф. психології, Тетяну Іванівну Тищенко, вченого секретаря ун-ту, проф. каф. укр. літ. та журналістики імені Леоніда Ушкалова і бажає наснаги, здоров'я, успіхів у наукових пошуках, сімейного затишку та добробуту.**

УЧИТЕЛЬ

Вітаємо

НАУКОВИЙ БУМ ТРИВАЄ

9 квітня в Одеському національному ун-ті імені І.І. Мечникова відбувся захист дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. н. доц. каф. укр. мови **Тетяни Федорівни Осіпової** (Наук. консультант — д. філол. н., проф. Т.А. Космеда).

9 квітня на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.053.04 у ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбувся захист дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. н. доц. каф. дошк. пед. та фахов. метод. **Оксани Альбертівни Мкртічян**. (Наук. керівник — докт. пед. н., акад. І.Ф. Прокопенко)

9 квітня в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбувся захист дис. на здобуття наук. ступеня д. філол. н., доц. каф. інозем. філол. **Лілії Миколаївни Корнільєвої** (Наук. консультант — д. пед. н., проф. **Л.Г. Фрізман**).

20 квітня на засіданні спеціалізованої вченої ради К 64.053.05 ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбувся захист канд. дис., викл. укр. мови **Оксани Вікторівни Калашник** на здобуття ступеня канд. філол. н. зі спеціальності 10.02.01 — українська мова. (Наук. керівник — к. філол. н., проф. О.А. Олексенко).

27 квітня на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.053.04 у ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбувся захист дис. на здобуття наук. ступеня д. пед. н. кер. трен. центру соц. і проф. розвитку **Ірини Андріївни Прокопенко** (Наук. консультант — д. пед. н., проф. каф. освітології та інноваційної педагогіки Н.О. Ткачова).

Щиро вітаємо наших колег та їхніх наставників з успішним захистом дисертацій! Бажаємо успішного втілення всіх творчих і наукових задумів та професійного зростання!

Екскурсії

Студенти I та II курсів укр. мовно-літературного ф-ту імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка в рамках навчальної програми «Українська мова та література, редагування і журналістика» мали можливість **відвідати «Агентство телевізійних новин»**.

Студенти ближче познайомилися з усіма тонкощами журналістської діяльності, побачили на власні очі, як створюються, монтуються, записуються програми та забезпечуються прямі ефіри на телеканалі, а також отримали відповіді на питання про специфіку роботи журналістів-телевізійників від шеф-редактора Наталії Диденко, яка провела цікаву екскурсію за підтримки зав. каф. укр. літератури та журналістики імені проф. Леоніда Ушкалова доц. Р.В. Мельникова та зав. каф. українознавства та лінгводидактики проф. О.О. Маленко.

Студентки 4 курсу укр. мовно-літературного ф-ту імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка **відвідали англomовний центр Bunny Studdy**, де основним напрямком є навчання дітей від трьох років з використанням методики повного мовного занурення. Крім того, студенти відвідали Міжнародний центр мовної сертифікації (International Language Certification Centre), який розташований на базі Британської ради та є офіційним центром з підготовки та складання міжнародних іспитів з англійської мови. Під час екскурсії студенткам розповіли про роботу мовного центру, процес тестування, мовної сертифікації, підготовку і складання міжнародних тестів-іспитів з англійської мови, отримання міжнародних сертифікатів.

Екскурсії відбулися в межах вивчення дисципліни вільного вибору «Англійська мова професійного спрямування» та «Інтенсивний тренінг до складання мовних тестів» під кер. зав. каф. теорії і практики англ. мови І.І. Костікової.

28 квітня для громадської організації «АСОЦІАЦІЯ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ «АММА», яка об'єднує багатодітні сім'ї міста Харкова та сім'ї учасників АТО було проведено онлайн-екскурсію на фізико-математичний ф-ті. Для гостей заходу було підготовлено презентації: особливості вступ до ВЗО, реклама ун-ту та ф-ту, зокрема кафедри фізики, інформатики, математики.

ІНКЛЮЗИВНИЙ ЦЕНТР

У 2017 році в нашому ун-ті на базі кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти створено загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр.

Метою діяльності центру є створення системи комплексного супроводу навчання та навчально-реабілітаційних умов, які спрямовані на забезпечення цілісного розвитку, творчої самореалізації студентів з особливими освітніми потребами. Надзвичайно важливим аспектом також є допомога в працевлаштуванні студентам з інвалідністю.

У 2017–2020 рр. навчально-методичний ІЦ очолювала ст. викладач Надія Олексіївна Козачек, а у 2020–2021 н. р. його керівником стала д. пед. н., доц. каф. здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Олена Семенівна Казачінер.

Діяльність навчально-методичного ІЦ охоплює як безпосередню роботу зі студентами з особливими освітніми потребами, які є майже на кожному ф-ті нашого ун-ту, так і роботу з керівництвом ф-тів та викладачами. До діяльності центру залучені науково-педагогічні працівники каф. здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології та каф. спеціальної педагогіки.

Фахівцями Навчально-методичного ІЦ систематично проводиться низка заходів (у режимі офлайн та онлайн), до Дня осіб з глухотою, зі сліпотою, до Дня дефектолога, майстер-класи з каністерапії, з навчання жестової мови для студентів 1-го курсу та інші.

У рамках Міжнародного дня жестової мови на природничому ф-ті було проведено розширене засідання наукового гуртка «Спеціальна дидактична майстерність: новітні технології в роботі з дітьми з ООП», у якому брали участь студенти різних ф-тів: природничого, дошкільної освіти, початкового навчання. Ведучими заходу були студенти 2 курсу природничого ф-ту, зі спеціальності 016 Спеціальна освіта, які розповіли про причини порушення слухової функції, та закликали студентів дбайливо ставитися до цієї сенсорної функції. Студенти ф-ту дошкільної освіти виконали пісні жестовою мовою (А. Труханова). За для солідарності з людьми, позбавленими слуху, було проведено конкурс стіннівок. А ст. викладач каф. спеціальної педагогіки Н.О. Козачек провела майстер-клас із опанування жестової мови.

Систематично проводяться онлайн-конференції з деканатами та заст. деканів ф-тів. Керівник ІЦ О.С. Казачінер проводить семінари, серед яких особливо цікавим був «Особливості навчання студентів з ООП». Зустрічі відбуваються у форматі діалогу, невимусненого обговорення проблем, із якими стикаються студенти з ООП під час здобуття вищої освіти. Матеріали зустрічей (презентації, повідомлення) надсилаються на

електронні скриньки деканатів для поширення серед викладачів ф-тів із метою допомоги в організації якісного навчання студентів з ООП нашого ун-ту.

Навчально-методичний ІЦ не забуває вітати студентів зі святами. Наприклад, новорічне вітання (29.12.2020) в онлайн-форматі відбулося за активної участі студентів 2 курсу природничого ф-ту спеціальності 016 Спеціальна освіта. Ведучі свята виконували пісні жестовою мовою, демонстрували відеозаписи танців, декламували вірші. Крім того, на кожне свято на свої електронні скриньки студенти отримують віртуальні листівки.

Навчально-методичний ІЦ запрошує всіх охочих долучитися до підтримки студентів з особливими освітніми потребами, допомагати в організації різноманітних заходів, які б сприяли створенню комфортних та якісних умов для соціалізації студентів з особливими освітніми потребами. Лише спільними зусиллями ми зробимо наш світ та оточення кращим! Конт. телефон: 0963017035, ел. пошта: elena.kazachiner@gmail.com Олена Семенівна Казачінер.

О.С. Казачінер, д. пед. н., доц., А.І.Галій, к. біол. н., доц., зав. каф. здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Профорієнтаційна робота

ОНЛАЙНОВІ ЕКСКУРСІЇ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

Завершилась педагогічна практика у студентів 3 та 5 курсів фізмату, і студенти повернулись до ун-ту, переповнені враженнями не лише від спроб застосування своїх знань та умінь на практиці, а й від досвіду спілкування з учнями вже в ролі вчителя, лідера, освітянина.

Період педагогічних практик на фізматі вже традиційно вважається сприятливим для проведення профорієнтаційних заходів, зокрема й екскурсій для школярів. На жаль, карантинні обмеження, пов'язані з пандемією, стали на заваді візитам абітурієнтів на ф-т. Але фізматівці не звикли складати руки: усі кафедри ф-ту, ССМ фізмату об'єдналися та почали проводити онлайн-екскурсії на платформі Zoom для старшокласників усіх шкіл, де проходили практику наші студенти. Під час екскурсій школярі дізнавались багато цікавої та корисної інформації. Декан ф-ту, д. пед. н., проф. Н.О.Пономарьова виступала з презентаціями про ун-т та фізико-математичний ф-т, розповідала про особливості вступної кампанії 2021 року; представники від кафедр математики та інформатики знайомили учнів з роботою кафедр, а викладачі каф. фізики доповнювали свої презентації цікавими дослідженнями, які проводили наживо; представники каф. освітології та інноваційної педагогіки розповідали про педагогічну майстерність, перспективи наукової роботи. Не менш яскравими були презентації представників ССМ фізмату, які ділились враженнями про навчання на улюбленому ф-ті.

Так, протягом місяця спільними зусиллями було організовано

21 онлайн-екскурсію для закладів ЗСО м. Харкова та Харківської обл. Повідомлення про екскурсії поширювались на офіційних факультетських сторінках в соцмережах Facebook, Instagram на Telegram-каналі. Згодом з адміністрацією ф-ту почали самостійно шукати контакти директори та вчителі шкіл, географія екскурсій збільшувалась. Так, були проведені дистанційні екскурсії для школярів Лозівського ліцею №1, Маріупольської ЗОШ №10, Андріївської школи №1 Балаклійського р-ну.

Досвід он-лайн екскурсій виявився цікавим та корисним — це ми зрозуміли не лише з питань, які ставили учні, а й зі слів подяки від учителів, директорів шкіл.

Педпрактика завершена, адже команда фізматівців не має наміру зменшувати темп профорієнтаційної роботи: онлайн-екскурсії на ф-ті проходять майже щодня. У планах ф-ту проведення дистанційних екскурсій у школах інших регіонів країни. Ми віримо, що ця форма роботи принесе реальні результати, сприятиме поширенню інформації про вступну кампанію 2021, розпочату нашої альма-матер.

Н.О.Пономарьова, д.п.н., проф. декан фізмату, О.О.Гулік, к.філ. н., доц., координатор з вихов. роботи фізмату



Майбутнє науки

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ У ДІЇ

7 квітня 2021 року в змішаному форматі відбулося засідання Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

На засіданні голови студентських наукових товариств ф-ту мистецтв Юлію Сагіною та ф-ту дошкільної освіти Маринною Випирайло підно представили наукову роботу здобувачів освіти факультетів.

Голова ради Ольга Башкір наголосила на важливості проведення та особливостях організації конкурсу есе «Моя академічна доброчес-

ність». Заступники голови ради Анна Боярьська-Хоменко зазначили питання планування роботи з організації та проведення II Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених» 13 травня 2021 р.

Засідання ради були прийнятні рішення щодо участі 18 травня у все-

українському заході «Ніч науки — 2021», організованому радою молодих учених при МОН України. Призначено відповідальних за участь у «Ночі науки» члена ради, аспіранта спеціальності 035 Філологія Ярослава Скидана. Ухвалили можливість підписання Меморандуму про партнерство з РМУ при МОН України.

О. Башкір, голова Ради молодих учених

Спорт

ЗІРКА СЛОБОЖАНЩИНИ

Обласна конкурсна комісія за участі спортивних журналістів, партнера Відділення президента Концерну «Сафарі» Олександра Попова та за головуванням Сергія Христосова визначили кращого спортсмена та кращого тренера Харківської області «Спортивна Зірка Слобожанщини» за підсумками виступів як на Всеукраїнських, так і міжнародних змаганнях протягом березня 2021 року.

Кращим спортсменом безрез-ні став випускник ун-ту **Роман Свічкарь**, Заслужений Майстер спорту України з фехтування на шпагах, Член збірної команди України, який на Етані Кубку світу 2021 з фехтування в Казані (Росія) за підсумками всього фехтувального циклу відповідно

до рейтингу отримав бажану путівку до Токіо 2020.

Члени комісії визначили **Кращим тренером** за підсумками березня 2021 року ст. викладача каф. одноборства, фехтування та силових видів спорту **Ірину Одокієнко**, Заслуженого працівника фізичної культури і спорту

України, Заслуженого тренера України з фехтування, Майстра спорту СРСР з фехтування, Тренера чоловічої збірної команди України, ст. тренера відділення фехтування ШВСМ м. Харків, яка підготувала багато чемпіонів та переможців світових, європейських і всеукраїнських змагань.

Сумуємо

24 березня 2021 року пішов із життя проф. Валентин Євгенович Поляков, який з 1996 р. був деканом музично-педагогічного ф-ту нашого ун-ту, зав. каф. вокально-хорової підготовки вчителів.



В.Є. Поляков — лауреат Всесоюзного та Республіканських конкурсів. З 1979 по 1986 рр. працював директором Харківського державного академічного укр. драмтеатру ім. Т.Г. Шевченка. З 1986 р. — заст. голови правління Харківського ОБ Національної Всеукраїнської музичної спілки.

У 1996 р. на музично-педагогічному ф-ті за ініціативою Валентина Євгеновича був створений естрадно-симфонічний оркестр «Дебют», який постійно брав участь у багатьох заходах нашого ун-ту, міста та за його межами та у 2000 році за високий рівень виконавської майстерності та культурно-мистецьку діяльність оркестру було присвоєно почесне звання

«Народний самодіяльний колектив профспілок України».

Валентин Євгенович назавжди запам'ятається щирою людиною, талановитим керівником і педагогом, який користувався високим авторитетом і повагою серед студентів і колег. Щиро висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким та розділяємо ваші біль та горе.

Світла пам'ять про нього залишиться у серцях тих, хто його знав.

2 квітня 2021 р. передчасно відійшла у вічність Олена Миколаївна Свечнікова (народилась у 1947 р.), докт. хім. н., проф. каф. хімії, зав. каф. хімії з 2010 по 2020 рр.

О.М.Свечнікова у 1970 р. закінчила ХДУ імені О. Горького за спец-тью «хімія». Після аспірантури на каф. неорганічної хімії у 1975 р. захистила канд. дис., а у 1999 р. — докторську та отримала науковий ступень докт. хім. н. З 1979 по 2010 рр. працювала у Харківському фарм. ун-ті. У, а з 2006 р. у ХНПУ імені Г.С.Сковороди, з 2010 по 2020 рр. — зав. каф. хімії, з 01.09.2020 — професор каф. хімії. Член спеціалізованої вченої ради Д 64.605.01, автор понад 250 наукових та методичних праць, серед них навч. посібників, статті, патенти, підготувала велику кількість висококваліфікованих спеціалістів, користувалась великою повагою та авторитетом серед студентів і колег.

Колектив каф. хімії та природничого ф-ту глибоко сумує та вишановує пам'ять Олени Миколаївни, висловлює щирі співчуття родині та близьким



6 квітня відійшла в небуття колишня заступниця декана з виховної роботи укр. мовно-літ. ф-ту, к. філол. н., доц. Лариса Семенівна Загребельна.

Що вражає в Ларисі Семенівні — це її тотальна гуманістичність. Щире прийняття людей, жива емоція до них, повага, милосердя. Навіть якщо люди й не вартують того, щоби про них переживали, вона завжди намагалася знайти в них щось гарне і силою цього позитиву врятувати.

Що вирізнило Ларису Семенівну з-поміж інших викладачів, зробило особливою й унікальною на нашому ф-ті. Заст. декана — це місія. Значно більша, ніж просто викладати дисципліну. Це відповідальність за всіх: і тих, хто навчається, і тих, хто навчає. Педагог, учитель, викладач, наставник, мотиватор — усе про неї й усе з великим пієтетом.

Жвава, енергійна, непосидюча, заклопотана, усе їй треба, до всього є діло — такою ми знаємо Ларису Семенівну по факультетських буднях 20-літньої давнини. Такою ж була і в Інституті держуправління. Натхненно викладала українську мову, намагаючись долучити до її принад студентів і слухачів, заохочуючи їх говорити українською, не лякаючись помилок. І найважливіше — розуміти вагу мови в національній ідентичності людини. І ця натхненність і щирість, відкритість до людей, бажання навчити гарному й зробити світ кращим зробили Ларису Семенівну улюбленицею Інституту. Її шанують, до неї прислухаються, її обожнюють усі — від студентів і слухачів до співробітників і начальства. Досконале знання української мови, гостре почуття гумору, іронічність, сучасний погляд на речі, готовність бути в часі, а ще — щедрість на гарні слова й загальною приємністю, доброзичливістю, висока культура спілкування, толерантність, душевна щирість — це Лариса Семенівна. За цими чеснотами — уміння бути принциповою в серйозних позиціях і гнучкою в життєвих колізіях.

Наша маненька бджілка-трудівниця. Про всіх подбає. Вранці надішле по вайберу щось оптимістичне, смішне або корисне для здоров'я, привітає зі святом, скаже сердечні слова. І ранок видається добрим і зарядить на позитив.

Відпалає, відлюбилася. Але в наших серцях є і буде — і добра посмішка, і теплінка-іскринка в очах, і тихе лагідне слово, і душа, що навчала нас бути справжніми, віднаходячи в собі людину.

Дякуємо за це, наша дорога, добра, тепла, щира, усміхнена, наша назавжди Лариса Семенівна Загребельна. Любимо, сумуємо, плачемо. Ще не розуміємо, як це — ВАС немає?!

Каф. українознавства і лінгводидактики

ОСТАННЄ ІНТЕРВ'Ю

29 квітня, на 98 році пішов із життя ветеран Другої світової війни, легенда ун-ту, проф. Михайло Федосійович Гетьманець.

Докт. філол. н., проф. М.Ф. Гетьманець усе життя присвятив підготовці вчителів-словесників, близько 60 років пропрацював у стінах ХНПУ імені Г.С. Сковороди, пройшовши шлях від викладача до професора з девізом: «Мій університет — мое життя». Декан філолог. ф-ту (1956–1966), ректор ХНП (1966–1970), завідувач каф. рос. та заруб. літ. (1955–1985). Автор близько 300 друк. праць. За його керівництвом захищено 16 канд. і 5 докт. дис. Бойові нагороди: ордени Вітчизняної війни II ст., «За мужність», медаль «За вдагу».

У 2015 р. вийшов на заслужений відпочинок. Але до останнього дня колеги звертались за професійною консультацією і просто порадою до мудрого наставника. Тиждень тому ми попросили Михайла Федосійовича сказати декілька слів про свої бойові роки. Так трапилося, що це стало останнім інтерв'ю ветерана. «В іюне 1941 г., после сдачи последнего экзамена в ХГУ, был мобилизован на строительство оборонительных сооружений вокруг Харькова в Змиевской р-н, а в 1942 году попал на Воронежский фронт разведчиком-наблюдателем. Воевал на Калининском и 2 Прибалтийском фронтах. 9 мая в хмурый холодный день встретил День победы в Латвии.

Война — это тяжелые будни, ожесточающие душу и превращающие человека в исполняющего приказы работа. Война — это каждодневные человеческие потери. С болью и возмущением воспринимая любую войну и считая войну свидетельством промахов политиков, не умеющих или не желающих решать возникающие проблемы мирным путем».

Керівництво ун-ту та вся філологічна спільнота сумує з приводу такої великої втрати і висловлює співчуття близьким Миколи Федосійовича.

Український мовно-літ. ф-т



УЧИТЕЛЬ

СЕКРЕТИ УСПІШНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

16 квітня в онлайн-форматі відбувся практикум-майстер-клас від нашого випускника, експерта з успішного проведення публічних виступів, сертифікованого бізнес-коуча, фахівця у сфері ораторського мистецтва Дмитра Ляховецького.

Дипломований психолог завітав до ун-ту на запрошення Асоціації випускників ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Онлайн-захід відкрила проректорка з навчально-виховної роботи Наталія Борисенко, яка привітала учасників та гостей зустрічі.

Учасники зустрічі вчилися разом розуміти та уважно слухати свого опонента, уникати конфліктних ситуацій та вміло вести діалог, а головне — набули навиків, як не губитися та майстерно переводити опонента на своє «експертне поле».

Під час лекції учасники дізналися про головні секрети успішної комунікації, ефективні механізми започаткування та розвитку особистого бренду, познайомилися із законами сприйняття людини людиною (за А. Меграбяном) та шляхи подолання комунікаційних бар'єрів. Лектор акцентував увагу на тому, що людське спілкування відбувається не тільки за допомогою вербальних, але й невербальних сигналів, які сприймаються переважно на підсвідомому рівні й нерідко визначають наше емоційне ставлення до іншої людини.

Спікер поділився власним досвідом роботи у сфері комунікацій,

де йому вдалося реалізувати низку цікавих та важливих проєктів. Разом з тренером присутні визначили, як майстерно потрібно відповідати на «незручні» та провокаційні запитання, спробували відпрацювати певні навички в цьому процесі.

Майстер-клас відбувся надзвичайно змістовно та цікаво, адже був наповнений корисним практичним матеріалом та позитивними емоціями. Учасники навіть не помітили, як швидко промайнув час. Це була і лекція, і дискусія, й інтерактив, і майстер-клас водночас. Студенти отримали цінні поради щодо вдосконалення публічного мовлення та переконалися, яку важливу роль відіграють інтонація, модуляції голосом, логічні паузи, жести. Опісля лектор із задоволенням відповів на запитання учасників.

Координаторка Асоціації випускників ун-ту Алла Цапко подякувала Дмитру Ляховецькому за потужний заряд позитиву й велику кількість корисних порад та висловила побажання, аби ці зустрічі в нашому ун-ті стали традиційними.

Юлія Кліменко,
кер. відділу зв'язків з громадськістю та СМІ

100-річчя від дня народження

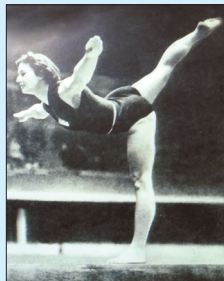
МАРІЯ ГОРОХОВСЬКА

Дворазова олімпійська чемпіонка **Марія Кіндратівна Гороховська** (17.10. 1921, м. Євпаторія — 22.07.2001 р., м. Тель-Авів) — володарка двох золотих та п'яти срібних олімпійських медалей. На Літніх Олімпійських іграх 1952 року вона виборола їх аж 7 (!), що є найбільшою кількістю нагород, здобутих будь-якою спортсменкою впродовж однієї олімпіади.

Навчалася в Ленінградському ін-ті фізичної культури імені Лесгафта, Харківському педагогічному ін-ті. У 1948 році вона вперше виграла чемпіонат СРСР (у вправах на колоді).

Виступивши ще на чемпіонаті світу в 1954 році, М. Гороховська завершила кар'єру спортсменки й почала працювати ст. тренером ДЮСШ у Харкові та Євпаторії (1982–90) та суддею на змаганнях із гімнастики.

Асамблея Відділення НОК України в Харківській області прийняла рішення про проведення змагань зі спортивної гімнастики на Призи олімпійської чемпіонки Марії Гороховської з нагоди 100-річчя від дня її народження. Змагання та комплекс святкових заходів, які планується провести протягом року, передбачають широку програму як спортивних, так і організаційних заходів щодо збереження Олімпійської спадщини та виховання на прикладі прославленої спортсменки юної зміни молодих гімнастів.



ГЛОСАРІЙ ОСВІТНЬОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Інклюзивна освіта — система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права осіб на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання особи з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної, загальної середньої, вищої освіти.

Ексклюзія — обмеження соціальної активності дитини до її виключення із суспільного життя внаслідок обмеження соціальних та суспільних прав. Інклюзія пов'язана з визначенням перешкод і їх подоланням.

Інтеграція — зусилля, спрямовані на введення дітей з особливими освітніми потребами в регулярний освітній простір.

Сепарація — процес, що являє собою «послідовне усвідомлення людиною, що дорослішає, і її батьками своєї відокремленості й емоційне переживання цього, коли формується почуття незалежності й відбувається побудова своєї унікальної особистості ідентичності кожного з учасників процесу».

Сегрегація — на відміну від інтеграції та інклюзії — виключення людей з особливими потребами від більшості, практика спеціальних закладів.

Мейнстрімінг — передбачає розширення соціальних контактів між дітьми з особливостями розвитку та іншими групами меншин і їхніми ровесниками. Здебільшого це позаурочна форма спілкування: участь у спільних масових заходах, перебування в літніх таборах, відвідування клубів за інтересами.

Спеціальна (корекційна) педагогіка — самостійна галузь педагогічної науки, що вивчає психофізіологічні

особливості розвитку дітей з обмеженими можливостями та займається розробленням проблем їхнього виховання, навчання й корекції онтогенетичних недоліків.

Сурдопедагогіка — розділ спеціальної педагогіки, що вивчає питання виховання й навчання дітей із порушенням слуху.

Тифлопедагогіка — розділ спеціальної педагогіки, що вивчає питання виховання й навчання дітей із порушенням зору.

Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) — розділ спеціальної педагогіки, що вивчає питання виховання й навчання дітей із порушеннями інтелекту.

Логопедагогіка (логопедія) — розділ спеціальної педагогіки, що досліджує питання вивчення та виправлення мовлення в дітей і дорослих.

Ортопедагогіка — розділ спеціальної педагогіки, що вивчає питання виховання та навчання дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.

Аутологія — розділ спеціальної педагогіки, що вивчає питання навчання, виховання та корекцію розвитку дітей з емоційними порушеннями (аутизм).

О.С. Казачінер, д. пед. н., доц.
А.І.Талій, к. біол. н., доц., зав. каф. здоров'я людини, реабілітології і спец. психології

Турнір

ЗМАГАННЯ З ОСНОВ ІНФОРМАТИКИ

24 квітня Департамент освіти Харківської міської ради, Харківський центр професійного розвитку педагогічних працівників та ХНПУ імені Г.С. Сковороди в дистанційному форматі провели XXI міський турнір з основ інформатики для учнів 5–7-х класів закладів ЗСО.

У турнірі взяли участь 12 команд, які представляли райони міста, а також Харківський фізико-математичний ліцей № 27 та школа-інтернат № 14.

Вперше формат турніру передбачав виконання завдань школярами онлайн — у шкільних кабінетах, а загальне керування відбувалося через середовище Google Meet.

Справедливість, чесність, а також оперативну технічну допомогу при виконанні завдань забезпечувала команда волонтерів нашого ун-ту — викладачів і лаборантів каф. інформатики (С. Веприк, О. Кисельова, О. Бартош), викладачів каф. ІТ (В. Москаленко, Н.Толяренко), а також студентів фізмату — Л. Танигіна (гр. 1Ф), А. Кіреєва (гр. 1М), Д. Ходацька (гр. 2М), Є. Криворучко, К. Влащенко, Д. Лазня (гр. 1І), А.Брюховецький (гр. 2І), А. Литвинова (гр. 4Ф), В. Ткач (гр. 4Ф), В. Захаров, М. Худайбердієв (гр. 4І).

Досвід участі в організації турніру дуже сподобався нашим студентам. Так,

Євген Криворучко, (1 курс), зазначив, що він уперше по-справжньому відчув себе вчителем, було цікаво було допомагати школярам, а їх зацікавленість інформатикою надихає. Любова Танигіна відмітила, що турнір був украй сучасний, гарно організований, усі учні завзято виконували запропоновані завдання, і їй було комфортно в шкільному середовищі.

Колективом кафедри інформатики розроблено завдання до трьох конкурсів турніру — «Знавці інформатики», «Конкурс шифрувальників», «Конкурс програмістів», зміст яких щорічно повністю оновлюється, кожне з них ретельно обговорюється, апробується, добирається його художнє оформлення. Після завершення турніру всі завдання стають доступними для перегляду та розв'язання й розміщуються на сайті кафедри інформатики — <http://kafinfo.org.ua/turnir>.

До складу журі увійшли викладачі кафедр інформатики та ІТ нашого ун-ту, а також викладачі кафедри приклад-

ної математики і ІТ ф-ту менеджменту ХНУМГ імені О.М. Бекетова.

За підсумками Турніру: І місце посіла команда Харківського фізмат ліцею № 27 «Константа»; II місце поділили команди ХСШ № 87 та Харківського технічного ліцею № 173 «Олімп» Слобідського району; III місце здобули збірні команди Індустріального району «Galaxy», команда ХНБК № 45 «Академічна гімназія» «Харків — 45» Шевченківського р-ну, команда Харківського технологічного ліцею № 9 «Ліцеїсти» Київського району та команда Харківської гімназії № 14 «Неймовірна п'ятірка» Немишлянського району.

Щиро вітаємо переможців та дякуємо членам журі, волонтерам та організаторам за відповідальну й копітку працю!

Олефіренко Н.В., д.п.н., проф.,
зав. каф. інформатики
Пономарьова Н.О., д.п.н., проф.,
декан фізмату

Волонтери

ПИСАНКА — НАЙПОТУЖНІШИЙ ОБЕРІГ

25 квітня, напередодні Великодніх свят, наші викладачі (к. пед. н., доц. каф. освітології та інноваційної педагогіки А.О. Денисенко та О.М. Кін, к. пед. н., доц. каф. образотворчого мистецтва Н.В. Чен) та студенти ф-ту мистецтв (А. Айвазян, К. Жожуріна) провели майстер-клас з писанкарства для солдатів військової частини 3017 Національної гвардії України.

Гвардійці під час майстер-класу дізналися про історію, традиції,

регіональні особливості орнаменту та колористики писанок, про їхнє сакральне значення й таємниці писанкування.

Вироблення писанок відбувалось у традиційній восковій техніці за допомогою писачка та воску. Також до заходу долучилися діти військово-вослужбовців, які опановували техніку виготовлення крапанок. Усі учасники майстер-класу створили власні писанки.



Студентська весна — 2021

МИСТЕЦТВО ВРЯТУЄ СВІТ

30 березня відбувся міський конкурс «Студентська весна — 2021», у якому брали участь солісти і творчі колективи ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Спочатку наші колективи пройшли відбір 23–24 березня в традиційному університетському конкурсі «Студентська весна — 2021», де професійне журі, переглянуло всі відеоматеріали, що були надіслані, підбило підсумки, визначивши кращі номери в багатьох номінаціях, які отримали право представляти наш ун-т серед студентів міста.

Сковородинівці гідно представили рідний ун-т серед всіх вищих навчальних закладів міста та вибороли нагороди — 21 призове місце та 3 лауреатських звання.

Переможцями в численних номінаціях стали: III місце — парадний ансамбль барабанщиків «Вільна душа» (кер. Сергій Зибцев); II місце — бальна хореографія (колективи профі); народний ансамбль бального танцю (кер. Наталія Бугаєць та Ольга Пінчук); народний вокал (соло) — Вікторія Ферлій (кер. Надія Малахова); інструментальний жанр (соло) — Артем Бежан (кер. Василь Жуков); оригінальний жанр — команда «Воркаут» — народний ансамбль естрадно-спортивного танцю «Бумеранг» (кер. Юлія Голенкова). I місце — народна хореографія (профі) — «На ярмарку» — народний ансамбль народного танцю «Зорицвіт» (кер. Ольга Лиманська та Каріне Фердо); сучасна хореографія — мала форма (профі) — «Людина начебто не літає» — НАНТ «Зорицвіт»; народна хореографія — «Серцева прихильність» — НАНТ «Зорицвіт»; народна стиліза-

ція (профі) — «Дівочі мрії» — НАНТ «Зорицвіт»; народна хореографія (профі) — «Полька з бочкою» — народний ансамбль народного танцю «Зорицвіт»; народна стилізація (мала форма) — «Etnokontemporaribale» (кер. Вадим Єсауленко); сучасна хореографія (колективи профі) — ансамбль гітаристів «Tredo» (кер. Амалія Мартемьянова); інструментальний жанр (народний) — народний оркестр

«Ювента» імені В. Королевського (кер. Оксана Васильєва, хормейстер Максим Дзівалтвіський, концертмейстер Тетяна Королевська); інструментальний жанр (соло) — Катерина Бучинська (кер. М. Калашник); інструментальний жанр (естрадно-класичний) — ансамбль гітаристів «Tredo» (кер. Амалія Мартемьянова); інструментальний жанр (народний) — народний оркестр



народний вокал (соло) — Влада Ситник (кер. Надія Олійник); естрадний вокал (соло) — Владислав Шломін (кер. Лариса Давидович); естрадний вокал (колективи) — вокальний гурт «Артеміда» (кер. Оксана Бреславель); естрадний вокал (колективи) — чоловічий квартет (кер. Максим Дзівалтвіський); естрадний вокал (колективи) — народний ансамбль естрадної пісні «Оксаміт» (кер. Юлія Доро); академічний вокал (хор — профі) — народний камерний хор

народних інструментів (кер. Ольга Кузнєцова, диригент Василь Жуков); оригінальний жанр — народний ансамбль естрадно-спортивного танцю «Бумеранг» (кер. Ніна Санжарова). Лауреатами конкурсу стали: Максим Іванов (кер. Юлія Доро), ансамбль естрадного та сучасного танцю «Starlight» (кер. Олена Єфімова) та ансамбль черлідінгу (кер. Тетяна Кравчук).

Наталія Грицаненко,
кер. Культурно-мистецького центру

ДО 300-РІЧЧЯ Г.С. СКОВОРОДИ

У квітні в онлайн-форматі відбулася зустріч членів організаційного комітету з підготовки та проведення заходів щодо відзначення на державному рівні 300-річчя з дня народження Григорія Савича Сковороди.

Відомо, що 3 грудня 2022 року виповнюється 300 років від дня народження Григорія Сковороди — видатного українського просвітителя, гуманіста, філософа, поета, педагога. Із цього приводу Верховна Рада України від 4 листопада 2020 року ухвалила постанову «Про відзначення 300-річчя від дня народження Григорія Савича Сковороди». Серед плану заходів передбачено створення сучасної матеріально-технічної бази нашого університету.

Під час онлайн-зустрічі членів організаційного комітету ХНПУ імені Г.С. Сковороди представляли: проректорка з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності Світлана Бережна та головний бухгалтер університету Олена Кирилович. Попри всі тривожні виклики часу, члени оргкомітету підготували низку заходів та обговорили напрацьовані ідеї та різноформатні можливості до цієї визначної події.

Пресцентр ун-ту

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС

У цьому році на природничому ф-ті відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Біологія».

На конкурс представлено 68 робіт, узяти участь 78 здобувачів вищої освіти з 39 ВОЗ з різних регіонів України. Професійною галузевою конкурсною комісією, головою якої є ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, д.п.н., проф. Ю.Д. Бойчук, відібрано 19 робіт, їхні автори стали учасниками підсумкової науково-практичної конференції, що відбулася 20–21 квітня в онлайн-форматі. За підсумками рецензування робіт і доповідей студентів дипломами І ступеня нагороджено троє студентів, II ступеня — 6, третього — 10 (більш детальна інформація розміщена на офіційному сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди).

Свої дослідження за темою «Формування орнітокомплексів полігонів твердих побутових відходів м. Харкова» на підсумковій конференції від ХНПУ імені Г.С. Сковороди представляли Людмила АНДРУСЕНКО (21 гр., 014 Біологія) та Світлана АСЕСВА (41 гр., 014 Біологія). Робота виконана на каф. зоології під керівництвом д.б.н., проф., зав. каф. зоології А.Б. Чаплигіної та наукового асистента, аспірантів каф. зоології Я. Деметеевої. Результати науково-дослідної роботи конкурсанток висвітлені в 1 фаховій статті та 10 тезах наукових конференцій Міжнародного, Всеукраїнського та регіонального рівнів, мають практичне застосування в навчальному процесі та науково-дослідній роботі відділу з вивчення хвороб птиці Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» під час вивчення ролі диких, синантропних птахів у формуванні природних резервуарів, а також розповсюдженні небезпечних вірусних та бактеріальних патогенів.

За підсумками рецензування та доповіді на підсумковій конференції дітчата послили почесне II місце.

Т.Є. Комісова,
коорд. з наук. роботи природ. ф-ту

ЗУСТРІЧ ВИПУСКНИКІВ

Уперше в історії фізмату відбулася онлайн-зустріч близько 40 випускників. Попри незвичайний формат атмосфера заходу була надзвичайною! Для учасників було підготовлено виступи викладачів, відеоролики та презентації кафедр, Асоціації випускників ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Випускники-ювіляри представили чудові виступи.



Головний редактор
Ірина Бикова

Редактор
Юлія Лебененко
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідоцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції.

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
та російською мовами

Надруковано в друкарні ТОВ «Юка
Оптіма» вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3,
оф. 601, м. Київ, 03680.
Тираж 500 прим.